

verschijnselen nagaat, die ik noemde, zal toestemmen, dat deze factoren de onverschilligheid ten opzichte van de leer, zoo niet geheel, dan toch wel ten deele verklaren.

Op nog een belangrijk punt moet ik wijzen.

We mogen bij dat alles de gezinnen niet vergeeten.

Veel wat onze jonge menschen ontsiert en een verkeerde richting uitdrijft, moet uit de gezinnen worden verklaard, en van het euvel, dat wij bespreken, dragen ook tal van ouders mede de schuld. Dat wordt wel eens over het hoofd gezien. Wij gaan de jongeren te veel apart zetten. Wij isoleeren ze van het gezin. Dat is ook het gevaar, dat schuilt in het instituut van jeugdouderling. Een aparte onderling voor de jeugd wil zeggen, dat de jeugd afzonderlijk behandeld wordt, en dat is m.i. wel bedenkelijk. Onze jongens en meisjes moeten in de gezinnen door de gezinsouderlingen bezocht en aangepakt worden, en om de jongeren in het rechte spoor te leiden, moeten wij ons met alle kracht werpen op de gezinnen. De ouders dienen te worden bewerkt. Nauwkeurig moet nagegaan, of er voldoende contact is met en toezicht op de kinderen; of de ouders met de jeugd meelevende en haar aan de kerk binden, en geen arbeid onder de jongeren kan vruchten dragen, wanneer hij niet in het gezin zijn uitgangspunt heeft.

Thans kom ik tot de jongeren zelf.

K. D.

UIT DE SCHRIFT.

De Voorlooper.

„waar de Voorlooper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus Hebr. 6:20.

Jezus is onze Voorlooper.

Zoo is Hij ten hemel opgevaren.

Zoo is Hij ingegaan in het binnenste des voorhangels, en Zijn „voorloopen“ biedt elk kind van God, dat verlangend tot den hemel opziet, rijke vertroosting.

Hoe dan?

Wel het woord voorlooper beteekent eigenlijk een kleine troepenafdeeling, die voor het leger als verkenners vooruittook, en een veiligen en zekeren opmarsch mogelijk maakte. Zij bereidde dus den voortocht. Zij baande den weg, en zoo nu is Jezus onze Voorlooper. Die voor ons het pad naar den hemel vrij maakt, en de poorten tot het heiligdom ontsluit.

Waren die poorten dan niet geopend?

Was er tot den hemel geen toegang?

Neen, van nature is er scheiding, en die scheiding was gesymboliseerd in het binnenste voorhangsel in Israël's heiligdom. Die voorhang sloot den troon des Heeren af; hij verborg zijn woonplaats, de openbaring Zijner heerlijkheid, en in zijn vier kleuren versperde hij den zondaar den toegang tot de woning van den Verbondsgod. Het hemelsblauw sprak van Gods verbond, zonder hetwelk er geen gemeenschap tusschen den Heere en den zondaar mogelijk is. Het purperrood predikte Zijn gerechtigheid, waaraan moest voldaan, zou de verbondsgemeenschap tot stand komen. Het scharlakenrood symboliseerde de noodzakelijkheid der verzoening, als voorwaarde voor de rechtvaardiging. Het blanke wit beelde Gods heilichheid af, en de geborduurde cherubijnengestalten herinnerden aan de bliksemende engelen, die bij den ingang van Eden's hof den zondaar verre hielden van den boom des levens.

Zoo was er scheiding tusschen Israël en God.

Zoo is er in veel scherpere zin scheiding tusschen den natuurlijke mensch en zijn Schepper; en die scheiding moeten wij eerst zien en gevoelen, zal er van gemeenschap sprake zijn. Wij moeten bekennen, dat wij zelf door onze zonde den toegang versperd hebben, en dat om onzen val die voorhang is geweven, die ons in alle kleuren 's Heeren recht predikt. Maar daarom is het ook geen wonder, dat het kind der wereld, hetwelk die scheiding niet ziet en erkent, niet verder komt dan de dingen dezer aarde. Daarom bevreemdt het ons niet, dat zijn hoop niet ingaat in de woning Gods, en het in bange teleurstelling klaagt: Boven ons hoofd blijven hemelen gesloten.

Zoo klagen wij niet.

Wij kennen onzen Voorlooper.

Jezus Christus heeft eerst door Zijn lijden en sterven de zonde verzoend, en de scheiding tusschen God en den zondaar weggenomen, en toen scheurde de voorhang van boven naar beneden. Toen was de weg tot het binnenste heiligdom open, en ja... die weg tot het waarachtig heiligdom is in Christus ook geopend. Hij is ten hemel opgevaren. Hij is ingegaan in Gods paleis als ons Hoofd, en zie nu dankend naar den hemel, kind van God. Hij maakt de baan vrij. Hij ontsluit de poorten, en in Hem gaat er van de vier kleuren, die u eerst verschrikten, een gansch andere sprake uit. Het blauw getuigt van Gods trouw, het rood van Christus' bloed, het wit van onze gerechtigheid en reine klederen, en in en door Jezus zijn

de cherubijnen tot wachters rondom ons, die ons geleiden naar den hemel.

Maar Jezus, de Voorlooper, doet nog meer.

Hij opent niet alleen de hemeldeuren, maar maakt den hemel ook mogelijk.

Hij is ook heengegaan om ons plaats te bereiden. Hij maakt onze woning in het vaderhuis gereed. En eenmaal komt Hij om al de Zijnen te halen. Achter Hem zullen ze allen den hemel ingaan. Achter Hem, den Voorlooper.

Zult gij achter Hem gaan?

Dan moet gij Hem in dit leven volgen.

Dan moet ge hier Zijn dienaar zijn.

Want waar Hij is, daar zal alleen Zijn dienaar wezen.

K. D.

KERKELIJK LEVEN.

Professor Geesink.

II.

Over het professorale tijdvak in Prof. Geesink's leven zou ik nu handelen. Zoo beloofde ik. Ik hoop het ook te doen. Maar onze lezers zullen mij niet zwart aanzien, wanneer ik toch nog even een stap terugdoe.

Dat heeft zijn reden.

Ik zweeg nog over wat Prof. Geesink na zijn proefschrift tot op de aanvaarding van zijn leeraarsambt in het licht gaf.

En het zou al zeer ondankebaar zijn jegens den aanstaanden jubilaris, wanneer hierna geen woord van waardeering werd geschonken.

In 1838 gaf hij uit Voetius' beginselen van het kerkrecht. Zoo'n werkje had men in die dagen noodig. Het kon eigenaardig schijnen, dat dit zijn eerstelingsarbeid is geweest. Want bij het beeld, dat velen zich van hem vormen, staat meer het ethische dan het juridische, meer het religieuze, dan het kerkrechtelijke op den voorgrond. Eenzijdigheid moogt ge bij hem niet zoeken. Hij richt zijn arbeid in naar de behoeften. Daarom moet het hem als een niet geringe verdienste worden toerekend, dat hij in dagen van duister kerkelijk besef de kerkrechtelijke beginselen van Voetius heeft willen populariseeren.

In 1886 volgde een ander werkje: Schets van de Gereformeerde geloofsleer. Een boekje van 16 bladzijden, destijds voor een dubbelte verkrijgbaar. En toch hebben honderden en nog eens honderden catechisanten daaraan hun vorming te danken. Niet alleen in Rotterdam, maar ook elders werd het gebruikt. Het was zeer „overzichtelijk“ en fundamenteel. Later werd het natuurlijk door andere boekjes van dien aard op den achtergrond gedrongen.

Van veel grooter omvang was zijn: Calvinisten in Holland, uitgegeven in April 1887. Dit boek droeg hij met gevoelens van hoogachting en vriendschap aan Dr. Kuiper op. Het bestaat uit vier schetsen. De eerste drie verschenen in „De Heraut“. Het laatste werd in een kring van ambgenooten „gelezen“. Maar in zijn inleidend woord schreef hij: „mijn geëerde lezers en hoorders van toen zullen bespeuren, dat zij hier niet met een „onveranderde editie“ te doen hebben“. Nu, dat gelooft ieder grif. Want wie hem kent in zijn wijze van werken, weet, dat hij altijd bezig is zichzelf te herzien. Onomgewerkt en onafgewerkt kwam niets uit zijn handen. Zijn drang naar juistheid van uitdrukking en zijn ontevredenheid over eigen arbeid drijven hem steeds tot verandering. Indien hij gissen kon hoe tevreden zijn lezend publiek over hem was, hij zou misschien wat minder hebben gewijzigd en nog meer hebben gepubliceerd. „Calvinisten in Holland“, daarmee bevoogd hij zich op geliefd terrein. Geen zin staat er in dit boek van 291 bladzijden, welken hij niet heeft gewikt en gewogen en niet voor de vierschaar der historiebeschrijving verantwoord kan. Boek en bijlagen spreken van minutieuze historiestudie en toch leest men ze als een roman.

Men neme maar eens het begin van de eerste schets over Franciscus Junius. Ik zal een paar regels afschrijven. „Op een vroegen morgen van het jaar 1562 wandelde een jeugdig student door de straten der Fransche stad Bourges. 't Was een tengere knaap, met iets zoo linksch in zijn bewegingen, dat ge hem op het eerste gezicht voor een boerenzoon zoudt hebben gehouden. Hij kwam uit de richting van het Universiteitsgebouw en de gemelijkheid, die ge op zijn gelaat speurde, moest zeker worden toegeschreven aan wat hij daar zooveel vernomen had: de hoogleraar Cuias — die schetterende ster aan Bourges' hoogeschool — was verhinderd college te geven. Zonder veel acht te slaan op de bedrijvigheid om zich heen had hij reeds eenige straten doorgeslenderd toen hij plotseling een eind op zijne schreden terugging en een huis binnentrad, waarvan de voordeur openstond.“ Vanzelf is hierdoor uw nieuwsgierigheid opgewekt. Ik heb echter goede reden om die niet te bevreemden.

Liever geef ik u een paar beginzinsneden van de tweede schets: Petrus Plancius. „Groote paternosters of rozenkransen om den nek, maar

de handen sneller tot rooven en branden dan tot attellen van gebeden, zwierven in 1578 de Malcontenten onder Montigny over het Gentsche kwartier. 't Was maar als uithangbord van geelachtigheid aan het roomsche geloof, dat dit den soldatenhals zoo weinig passend snoer — men noemde er den drager paternosterknecht om — dienst moest doen.“

Nu ook vooral een stukje heerlijke ironie uit het derde opstel: Cornelis Geselius. „Voor ruim dertig jaar sprak de heer Glasius den wensch uit, „het verlevendigen van Geselius' nagedachtenis“ toch vooral te doen strekken om te waarschuwen tegen een ijver, die de perken overschrijdt en tegen een onverdraagzaam dwingen, dat ongetwijfeld de waarheid niet bevordert.“ Onder meer willen wij met ons „verlevendigen der nagedachtenis“ ook aan dezen wensch des heeren Glasius tegemoet komen. „Perken overschrijden“ toch is altijd onfatsoenlijk en „onverdraagzaam dwingen“ altijd onhebbelijk en wie zou niet gaarne de gelegenheid aangrijpen zijn medemenschen tegen zulke onbehoorlijkheden te waarschuwen. Waar wij dus aan het verlangen van Geertruidenberg's geleerden prediker voldoen en zijn wens ons ten nutte maken, daar zal het natuurlijk niet aan ons te wijten zijn, indien het bij kalm toelusteren naar wat de historie te zeggen heeft, nu eens krek anders uitkwam, dan hij het zich voorgesteld heeft; indien nu eens niet Geselius, maar juist zijn tegenstanders de „afschrikwekkende voorbeelden“ van „persoonlijk overschrijden en onverdraagzaam dwingen bleken te zijn“. De discipelen van Prof. Geesink kunnen zich voorstellen met welke gezichtstrekkingen en welke ooglunderingen hij deze regels moet hebben geschreven.

Wilt gij nog een ondeugendheidje (want van inhoudsweergave kan natuurlijk binnen het bestek van dit artikel geen sprake zijn) uit de laatste schets: De Doleerende Kerk van Rotterdam? Daarmee was niet bedoeld de Doleerende Kerk uit de 19de, maar uit de 17de eeuw. Prof. Geesink heeft het over een rapport van Fankelius. Daarvan zegt hij: „Een zondenregister der Libertijnen ligt hier voor ons opengeslagen“. Noemde hij het een kort begrip, hij vervolgt: „Op uitvoerigheid maakt het geen aanspraak en de Libertijnen mochten willen, dat hun zondenregister hiermee uit was. Zij kunnen het er mee doen, maar toch hebben zij nog heel wat meer op hun geweten“. Dat alles gold de 17de eeuw. Maar voor de 19de was er ook wel wat bij. De combinatie laat hij echter aan zijn lezers over.

Dit boekje is nog slechts antikwarisch te verkrijgen. Maar ieder kan geraden er beslag op te leggen, zoo de gelegenheid hem gunstig is. Het bevat iets niet alledaagsch, is levendig geschreven en kan ook nu tot sterking van het historisch-kerkelijk besef kostelijke diensten bewijzen. Wat spreekt b.v. die Plancius tot u!

Maar waar het er ons om te doen is Prof. Geesink tijdens de Doleantie te leeren kennen, schaft de preek ter gelegenheid van den Hervormingsdag op 6 Nov. 1887 in het Verkooplokaal te Rotterdam gehouden, meer gegevens. Ze is getiteld „Gideons hervormingsdaad“. Hij sprak naar aanleiding van Richteren 6:25—32. Naar aanleiding! Dat mocht men toen nog wel zeggen. Tegenwoordig — en terecht — niet meer. Prof. Geesink heeft dan ook geen preeken meer „naar aanleiding“ uitgegeven.

Was „naar aanleiding“ hier zoo geheel misplaatst? Eigenlijk niet. Och, op herinneringsdagen wordt er zelfs door den meest nauwgezeten Bedienaar des Woords wel eens meer „naar aanleiding“ gepreekt. In deze preek wordt de parallel getrokken: Gideon's hervormingsdaad, Luther's hervormingsdaad, de hervormingsdaad te Rotterdam in Januari 1887.

In zijn inleiding wees hij op de noodzakelijkheid van voortgaande reformatie. Men mocht niet bij 5 Januari 1887 blijven staan. „Of acht gij vermaan tot reformatie sedert 5 Januari een vrij overbodig werk? Voorwaar, dit zou mij geen hoogen dank van uw inzicht geven in Jeruzalem's zaak...“. Daarom hoewel ik van de meesten uwer betere dingen weet, noopt mij een woord, wel eens hier en daar beluisterd, tot de ernstige bede, van toch in 5 Januari niets meer dan aanvang van Reformatie onder ons, te willen zien“. (bl. 3, 4).

Wel opmerkelijk! Dit is juist het doel, wat ook ons blad beoogt.

Het beginsel van de jongste reformatie wordt hier met kernachtige juistheid aangewezen. Deze reformatus — aldus de redenaar — was geboden door Gods Woord. „Zonder toch een handboek voor kerkrecht te zijn, leert de Schrift wel degelijk hoe het moet zijn in de kerk. Zij geeft voor de organisatie, voor de inrichting van het kerkelijk leven: grondbeginselen, hoofdlijnen aan. Zij leert, dat Jezus Koning is van Zijn Kerk.“ (bl. 7).

Zijn dat geen principiële, heerlijke klanken, waarnaar thans veelszins met weemoed moet worden geluisterd?

Velen vonden de zaak der reformatie van lager orde. Daarom vraagt Dr. Geesink: „O zegt niet, dat die „kerkrechtelijke“ quaesties er niet toe doen. Een goed burger komt op voor zijn aardchen Koning; zou een goed christen het niet voor zijn hemelschen doen? Als de rechten van uw eigen huis worden miskend, maakt ge u op om ze te

verdedigen de rechten den?“ (bl.

En nu sink. „To te spreke November van Jesa voelde o moesten der Syno na 1852 drukt en ken?“ E kon zegg wensche eerste, als he moest brak het wel terde kerkelijk aan de 72 opkomen Het jaar algemeen Wij hoog nelijke sc 1 Decemb king met In dat ei getroffen, geen „p moest, door breks om weer langer la reeds eer dat breke voorstel nisatie er hel van „ mij niet „ meeging „ ge weet, willen er Welnu os voor hel zij donke 1886! Ik mijn een welks m telde. De te Amste kunnen t de houdin Mocht zi toedoen? begoerd dan lan waardoor Hadt gij predikant uw vertr boven di heeft god bede van en kracht (bl. 10, 3 Het cit te lang v van zijn borgen. dat het ning en Gods en geduwde tig. En d aan wat sink er te deelen gesprekke komt. „Toen had.“ Het zijt Maar aan een eenige bl deze nu gespeend, wat tot d werd on een Corn of een in de di niet eens de minst een plaat gewerkt Gaarne aanhalen. Maar v Het ve Ure des te Zwolle schelijke der nog rede.